

Τι είναι Πνευμονία;

Πνευμονία είναι η λοίμωξη των πνευμόνων που εντοπίζεται κυρίως στις κυψελίδες, τους πολύ μικρούς αεροχώρους που παρεμβάλλονται στη μεταφορά του οξυγόνου από τον αέρα στο αίμα, και οι οποίες στην περίπτωση της πνευμονίας γεμίζουν με πύον και υγρό.

Με βάση τον χώρο από τον οποίο προέρχεται ο ασθενής, η πνευμονία, χαρακτηρίζεται ως εξής:

- Πνευμονία της Κοινότητας (CAP):
 - Υπεύθυνη για το μεγαλύτερο ποσοστό θανάτων από λοίμωξη σε ενήλικους στην Ευρώπη.¹
 - Μεγαλύτερη αιτία θανάτου από λοίμωξη σε παιδιά παγκοσμίως.²
 - Στην Ευρώπη, η πνευμονία της κοινότητας ευθύνεται για 1 εκατομμύριο εισαγωγές σε νοσοκομεία κάθε χρόνο.¹
- Νοσοκομειακή Πνευμονία
 - Εμφανίζεται 48 ώρες μετά από εισαγωγή σε νοσοκομείο, Hospital Aquired Pneumonia– HAP
 - Εμφανίζεται 48-72 ώρες μετά από από διασωλήνωση και μηχανικό αερισμό – Ventilation Aquired Pneumonia-VAP¹

Αίτια

Η πιο συνηθισμένη αιτία για την πνευμονία της κοινότητας είναι ο στρεπτόκοκκος της πνευμονίας (πνευμονιόκοκκος), παρόλο που και άλλα βακτήρια, ιοί ή μύκητες μπορούν επίσης να μολύνουν τους πνεύμονες.³

Ο όρος «άτυπη πνευμονία» αναφέρεται στην πνευμονία που προκαλείται συγκεκριμένα από χλαμύδια, λεγιονέλλα, μυκόπλασμα, ή ψιτάκωση λόγω της διαφορετικής της εμφάνισης σε σχέση με την πνευμονιοκοκκική καθώς και γιατί απαιτεί διαφορετική θεραπεία.³

Η «πνευμονία από εισρόφηση» αναφέρεται στη λοίμωξη που συμβαίνει όταν εισροφηθεί στους πνεύμονες κάποιο υγρό ή στερεό υλικό όπως τροφή, σάλιο, έμετος ή ξένα σώματα και χημικά. Παράγοντες που προδιαθέτουν σε εισρόφηση, είναι:

- Διαταραχές στη λειτουργία της κατάποσης
 - Εγκεφαλικές κακώσεις
 - Αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια
 - Νευρολογικές διαταραχές
- Κατάχρηση οινόπνευματών και άλλων ουσιών
- Πνιγμός
- Μεγάλη ηλικία
- Σπανιότερα, επιπλοκές ιατρικών επεμβάσεων

Είναι σημαντικό να αναγνωρισθεί δεδομένου ότι απαιτεί διαφορετική θεραπευτική προσέγγιση.

Πώς Μεταδίδεται?

Συνήθως μεταδίδεται από τα σταγονίδια που εκπέμπονται με το βήχα, το φτέρνισμα, ή την ομιλία. Στην περίπτωση των μικρών παιδιών, ιοί και μικρόβια που συνήθως βρίσκονται στην μύτη και το λαιμό, μπορεί να εισροφηθούν και να μολύνουν τους πνεύμονες. Επίσης, παθογόνοι μικροοργανισμοί μπορούν να φθάσουν στους πνεύμονες από άλλες εστίες λοίμωξης μέσω της κυκλοφορίας του αίματος.

Παράγοντες Κινδύνου

- Ηλικία (μικρά παιδιά και ενήλικοι άνω των 65 ετών)
- Άλλες χρόνιες παθήσεις όπως Χρόνια Αποφρακτική Πνευμονοπάθεια (ΧΑΠ), καρδιαγγειακές παθήσεις ή διαβήτης
- Το χρονικό διάστημα που ακολουθεί αμέσως μετά από μια ιογενή λοίμωξη
- Κάπνισμα
- Κατάχρηση αλκοόλ
- Διαμονή σε συνθήκες υψηλού συγχρωτισμού (π.χ. καταφύγια, ιδρύματα, στρατόπεδα)

Συμπτώματα

Τα συμπτώματα μιας πνευμονίας διαρκούν έως 3 με 4 εβδομάδες, ενώ οι καθημερινές δραστηριότητες μπορεί να επηρεαστούν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Η πνευμονία χαρακτηρίζεται από την παρουσία βήχα και τουλάχιστον ενός από τα παρακάτω:

- Πυρετός (>38°C) για περισσότερες από 4 ημέρες
- Αδυναμία, καταβολή, εύκολη κόπωση
- Θωρακικός πόνος που επιδεινώνεται με την αναπνοή
- Δυσκολία στην αναπνοή
- Ταχυπαλμία
- Ρίγη και κρυάδες
- Ναυτία, έμετος ή διάρροια

Διάγνωση

Η διάγνωση βασίζεται στα συμπτώματα και στα ευρήματα της ακτινογραφίας θώρακος. Μικροβιολογικές εξετάσεις για ταυτοποίηση του υπεύθυνου μικροοργανισμού ή άλλες πιο εξειδικευμένες εξετάσεις, χρειάζονται μόνο σε ειδικές περιπτώσεις (για παράδειγμα όταν η νόσος είναι πολύ σοβαρή, ή στην περίπτωση ανοσοκατασταλμένων ασθενών).

Θεραπεία

Στις περισσότερες περιπτώσεις η πνευμονία μπορεί να θεραπευτεί επιτυχώς με αντιβιοτικά ευρέος φάσματος, που χορηγούνται εμπειρικά και στοχεύουν στα πιο πιθανά και συχνά αίτια. Είναι σημαντικό η θεραπεία να ξεκινήσει άμεσα χωρίς καθυστέρηση. Οι πιο σύνθετες, επεμβατικές εξετάσεις όπως προαναφέρθηκε ενδείκνυνται σε ειδικές περιπτώσεις. Η ιατρική παρακολούθηση συνιστάται μέχρι τα συμπτώματα και τα ακτινολογικά ευρήματα να επανέλθουν στο φυσιολογικό.

Πρόληψη

Τα πιο σημαντικά μέτρα πρόληψης της πνευμονίας είναι:

- Εμβολιασμός για την εποχική γρίπη
- Εμβολιασμός έναντι του πνευμονιοκόκκου
- Διακοπή του καπνίσματος
- Συχνό πλύσιμο των χεριών
- Εφαρμογή κανόνων γενικής υγιεινής
- Μητρικός θηλασμός
- Υγιεινή και ισορροπημένη διατροφή

Βιβλιογραφία

1. European Respiratory Society. Pneumonia - ERS. <https://www.erswhitebook.org/chapters/acute-lower-respiratory-infections/pneumonia/>.
2. World Health Organization. Pneumonia. <http://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/pneumonia>.
Published 2016.
3. US Center for Disease Control. Pneumonia | Home | CDC. <https://www.cdc.gov/pneumonia/index.html>.
Published 2018.